

-1-

Ankieta

00068

18 WO

L. więźnia, plutonowego pododdziału
Technicznego Solnada, urodz. 1900 w woj.
Lubelskiem pow. Hrubicorowskim

REFLEKAT
HISTORYCZNY

Aresztowany został przez S. P. N. D. dnia
16 lipca 1940 r. i transportu w podwozy w którym
byłem więzienny z żoną i córeczką Jan spocz. przyje-
żdżając na Syberję, aresztowani nadjeżdżo z wagonem
na stacji kolejowej Nowosybirsk tam też przebywaliśmy
w więzieniu do dnia 15 listopada 1940 r. sądowny
byłem pod zarzutem jako niebezpieczny porzuceni-
sławca i prac. „Osobyje Sowieckorami” w Moskwie
wymierzono mi karę 8 lat więzienia w obrotach (Tagar).

W czasie przebywania w więzieniu Nowosybirskim
zauważyłem że następujące dane: strażnicy więzienni,
byli tylko rosyjscy w wieku do lat 35, do więźniów
odnoszono się z gębami lecz podlegał im i siśle
służbom, w celach często przeprowadzano reżimie oso-
biste, osobno byli segregowani więźniowie politycz-
ni i kryminalni, gwałt więzienni był Zgustym,
w celi więzienni spotykałem około 30% polaków
pomysłowy robotnicy był polak oficer armii sowiec-
kiej w stopniu majora niejaki Witicowski orędo-
wał na 15 lat więzienia pod zarzutem szpiegostwa.

Dnia Lekarsz więzienny - kobieta lubja. Sowiecka
żona urzędniczka sowieckiej, opiekowała się naszymi
więźniami bardzo dobrze i dosyć pięknym, a
nawet często karata sobie naszymi rodzinom w czasie
wizyt lekarskich opowiada o życiu w Polsce.

Dnia 15 listopada 1940 r. wystawiono mnie etapem
z Nowosybirka do Tobożon (Tagar) pracy, marzuta pro-
wadziła przez etapowe więzienia Siedlerdorsk, Kiron,
Kotlas do miejsca naznaczenia t.j. „Uchtaix emstaj”
Tagara” Czuł się do wzd przybyłem dnia 16 stycznia 1941 r.
pracowałem w obrotach pracy w odległości 85 km.

00068

Czyłbi na robotach leśnych przy
secaniu i piłowaniu drewna sprawnego przez
2 1/2 miesiąca i przez 6 miesięcy przy budowie drogi
drzewianej z okrzeglaniem, praca szerególnie
zimową forą była bardzo ciężką bo przy
temp do 40° z. mrozi i po pas w śniegu, latem
stasznie, dokuczaty kornaty. Niekoniecznie tak
administracyjne jak i techniczne ^{roboty} spoczywało w ręku
rosjan, niektórzy rekrutowali się ze starych więź-
niów, w obozie było bardzo dużo stroskiej prze-
wzięci młodych rosjan w wieku od 16 do 28 lat,
kradzieże były prawie na porządku dziennym.

Obradano przeważnie nowoprybytych do obozu
więźniów którzy byli prawie w 80% polacy. Zarząd
obozu dowozi słabo reagował we wszelkich kradzie-
żach, szerególnie gdy się ze skargami zwracali do niego
nasi rodacy. Komandirówka w której ostatnio odby-
wałem przywilejowe roboty nosywała się "Lekkiem".

Na szerególną uwagę i uwnanie następuję w tym
obozie "Lekkiem" nasi rodacy. Kacelnym lekarzem obozu
p. kapitan KP Dr. Kazimierz Kaszubski z warszawy i polares
p. Miłowski, którzy jako lekarze nie mało uratowali
od śmierci i zagłady naszych rodaków w obozie. A
tę o zwolnieniu nas z obozu ogłoszono nam za pośrednic-
twem Kacelnika głównego obozu "Krutaja" z dnia 22 na
23 sierpnia 1941r. o godzinie 12 w nocy, w dniu 30 sierpnia
byliśmy wywiezieni do zarządu obozów pracy do Czyłbi
i tam po strzymaniu formalnych kasniadecji o zwol-
nieniu z obozu ^{przebieg} i imieniu wyjechałem jako pierwszy
wolny obywatel i pracownik na Syktywkarę.
54 kwietnia 1942r. w Korkicrowskim rejonie, do prasu siedzą
obeznany, zastąpiłem się do szerególnie ^{przebieg} polskiej
tj. do dnia 25 marca 1942r. Wyjeżdżając moje
przebieg straciłem jako zgodne i należyte.
Kotlas, 17 kwietnia 1942r. E. J. J.